

**ВИКОРИСТАННЯ ТРАВ'ЯНИСТИХ РОСЛИН
КОВПАКІВСЬКОГО ЛІСОПАРКУ В ЖИТТІ ЛЮДИНИ**

Олефір І.П.

*Полтавський національний педагогічний університет
імені В.Г. Короленка*

Науковий керівник: Гапон С.В. – доктор біологічних наук, професор,
професор кафедри ботаніки, екології та методики навчання біології

Рослини та рослинність – важливий компонент біогеоценозу, який впливає на інші його компоненти. Значення рослин у природі дуже важливе. Життя на Землі стало б неможливим, якби не було безперервного процесу фотосинтезу, кругообігу мінеральних та органічних речовин, що забезпечує існування живих організмів.

Завдяки відмерлим решткам, рослини відіграють велику роль у ґрунтоутворенні, також вони впливають на клімат та формують температурний режим. Людина впродовж свого розвитку прагнула побачити більш розкрити картину світу, пізнати природу, щоб застосувати її для своїх потреб. На жаль, ми часто забуваємо про взаємозв'язок між усім живим у природі та порушуємо цей складний механізм, в якому все взаємопов'язане і вражає досконале. Тому збереження рослинного покриву в наш час є актуальним. На загальному фоні заходів щодо охорони лісів слід згадати й про необхідність охорони ресурсів лікарських рослин, що з кожним роком інтенсивніше використовуються в нетрадиційній медицині [1].

Сучасна наука підтвердила лікувальні властивості більшості рослин, уточнила і в багатьох випадках розширила область їх використання [2].

Розширення нового напрямку народної медицини – фітотерапії, викликає необхідність детального вивчення нетрадиційних лікувальних засобів, в тому числі і соків лікарських рослин [3].

Цікавим осередком рослинного покриву на Котелевщині є – Ковпаківський лісопарк, флора і рослинність якого потребують дослідження. Тому метою нашої роботи і було вивчення цілющих властивостей трав'янистих рослин цього заповідного об'єкту.

У результаті наших досліджень було встановлено, що лікувальні і відновлювальні властивості мають практично майже всі трав'янисті рослини. Для цього нами було обрано найбільш широко поширені та деякі рідкісні види рослин і проаналізовано їхнє медичне застосування.

Широко поширена в Ковпаківському лісопарку медунка темна. Використовується вона при запальних захворюваннях дихальних шляхів, екземах, поліартритах, набряках серцевого походження. Значна ценозоутворююча роль належить яглиці звичайній, яка в знижених місцях формує суцільний трав'янистий покрив. Вона використовується від подагри, а також є раннім вітаміноносом. Сама латинська назва виду «подаграрія» свідчить про це [1].

Кропиву дводомну використовують при гіпсохромній анемії, для профілактики ішемічної недуги серця, хронічних запальних захворюваннях дихальних шляхів, кульбабу лікарську – при атрофічних гастритах, атеросклерозах, хронічних закрепках, при вуграх. На освітлених ділянках часто зростає материнка звичайна, яка називається грудною, або жіночою травою. Її область застосування дуже широка. Сировина материнки є заспокійливим, сечогінним засобом, лікує легеневі хвороби, простуди тощо. Також лікувальні властивості має і подорожник великий, який зростає по узбіччях лісових доріг. Ним лікують алергію, зокрема ядуху, ядушні бронхіти, нейродерміти, діатези [3].

Зрідка трапляється первоцвіт весняний. Він також застосовується при лікуванні запальних захворювань верхніх дихальних шляхів, сечостатевого органів. Барвінок малий, що також є рідкісним у парку, лікує гіпертонію та інші серцево-судинні хвороби [2].

Серед рослин Ковпаківського лісопарку, які можуть бути також використані в народній медицині є: буквиця лісова, валеріана лікарська, вороняче око звичайне, звіробій звичайний, зірочник ланцетовидний, копитняк європейський та чистець лісовий. Вони не є широко поширеними, але мають лікувальні властивості.

Отже, Ковпаківський лісопарк у зв'язку з його природоохоронним статусом слугує місцем для збереження лікарської сировинної бази Котелевщини, яка потребує подальшого дослідження.

Список використаних джерел:

1. Лікарські рослини, їх поширення і застосування [Електронний ресурс] – Режим доступу до сайту: <https://refdb.ru/look/2382401.html>
2. Олейник П. В., Долинская О. М., Шурин Р. М. Фитотерапия растений. Львов, 1994. 56 с.
3. Повний атлас лікарських рослин Застосування лікарських рослин в дитячому і дієтичному харчуванні. [Електронний ресурс] – Режим доступу до сайту: <http://filedigger.pro/?q=Застосування+лікарських+рослин+в+дитячому+і+дієтичному+харчуванні&id=3996431>